

(reportáž z květnové Krychle)

Květnové setkání s Krychlí v Balbínově poetické hospůdce 25. května 2006 bylo sice pod dramaturgickým vedením Franty Vlčka, ale od úspěchu své březnové folkové opery se v předstihu hlásil o slovo i Michal Knébl, slibující folkový balet s překvapením.

Nezbylo než se velmi těšit až se odhrne známá zaprášená opona a my, co tam každý poslední čtvrtek v měsíci sedíme, i ti, kteří zde sedí jen občas, se dočkáme. Dočkali jsme se nejen pověstné revolučnosti Michala Knébela, kterého si již troufám azvat Stanislavským českých folkových prken, která znamenají Krychli, ale i dalších překvapení.

Protože umění baletu má svůj francouzský odborný slovník, ujal se v úvodu slova dramaturg **Franta Vlček**

. František je prakticky

Franta Vlček a jeho syn Martin

foto: Tomáš Pohl ©

polyglot, ale pro jistotu vyzval půvabnou blondátou Lenku z publika, aby mu pomohla se správnou výslovností a překladem. A tak jsme se dozvěděli k čemu v baletu slouží kalafuna (pozor neplést si balet se Strakonickým dudákem), co je skok, polodřep, rozptýlení chodidla v zavřené pozici a spoustu jiných zajímavých pojmů. Bez nich, přiznávám se upřímně, bych baletní představení tak dobře nepochopil a nevnímal. Franta Vlček pak po mluveném slově přidal tři písně ze své dílny. Potěšil mě zejména Evergreenem, který patří mezi mé oblíbené písně z rodu nostalgických.

Prvním hostem byl "písmenkový" písničkář **Vašek Holeček** z Kladna, který dokáže napsat píseň v podstatě na každé písmenko v abecedě, včetně iks?. Xénie má nohy do iks?. Vašek mě jedním slovem potěšil.

Květnová Krychle by mohla být nazvána i něžnou Krychlí. Ne, že by jednotlivci v čele s Michalem Knéblem vsadili na něhu projevu, ale jako další a velmi vzácný host vystoupila **Zuzana Dumková**

. Tu nazval při představování Franta Vlček jedinou "nechlapandou" v Krychli, neboť ona je skutečně jedinou ženou v dějinách sdružení Krychle. Při jejím vystoupení začal dramaturg Vlček koukat na hodinky a něžné Zuzce doporučil repertoár trochu osekát, pochopitelně trošku nadneseně. Zuzanu Dumkovou, zpěvačku, skladatelku a kytaristku nelze jednoznačně stylově někam zařadit. Nejblíže má její repertoár k jazzu, ale v pozadí jsou cítit folkové kořeny. Hraje si s refrény, její prsty s jistotou kloužou po strunách kytary a celek je velikým kulturním zážitkem. Zuzana zpívala z velké části vlastní repertoár a já vedle její kytary slyšel v pozadí i zvuk jejího Bandu. Každopádně byl nápad zněznit Krychli víc než dobrý.

Pro mě bylo ale ten večer největším zážitkem vystoupení **Milana Dvořáka**, překladatele, tlumočníka, básníka a písničkáře. Milan Dvořák prožil část svého dětství v Moskvě a část i v Indii a jeho hlavním jazykovou doménou jsou ruština a angličtina. Za překlad Evžena Oněgina obdržel v roce 1999 Jungmannovu cenu. Ten večer ale Milan Dvořák vystoupil jako písničkář-interpret svých českých textů na melodii svých ruských a amerických hudebních lásek. Vedle známých jmen Bulata Okudžavy a Vladimíra Vysockého překládá a interpretuje v Čechách téměř neznámého Alexandra Galiče. Na rozdíl od Okudžavy a Vysockého byla u nás před listopadem 1989 básnická a písňová tvorba Galiče zakázána. Galič byl původně divadelník a byl jedním z posledních žáků slavného Stanislavského. Ve své tvorbě vystupoval, na rozdíl od Vysockého a Okudžavy, zcela otevřeně proti sovětskému režimu a zemřel v exilu v roce 1979. Tvorbu Alexandra Galiče si lze přečíst v překladu Milana Dvořáka v knize

Kadiš

. Ten večer zazněl Vysockého

Protokol na milici

a Dylanův

Hard rain

s českým kongeniálním překladem. Galiče uvedl Milan Dvořák v předavku v písni, při níž mi šel mráz po zádech. Byť Krychle je většinou synonymem legrace, vážný kontrast neškodí. Píseň líčila dojmy vězně na zvuk lágrové kapely v Osvětimi hrající při pochodu židů do plynových komor a zároveň zpívala i o kládách, které jediné zbyly po věznicích stalinských lágrů. Zde jsem nemohl nevzpomenout filmu

Pokání

, kde malá dcera s matkou hledají vzkaz od otce na kládách došlých ze Sibiře. Ten večer v roce 1988 jsem poprvé tleskal sovětskému filmu vestoje.

Po přestávce předstoupil před oponu **Michal Knébl**, opět s výrazem moderátora pořadu Československá televize vás zve na balet. Na okraji jeviště seděl

Jan Matěj Rak

s kytarou, představující orchestr doprovázející balet.

Stejně jako v březnové Krychli, Michal Knébl nejprve sdělil divákům pár zasvěcených slov o baletu. Zajímavý byl hmotnostní postřeh, kdy množina sice subtilních baletek, každá vážící jako pytel cementu, vyskočí na jevišti tak do výše sajtny od nákladní Avie. Podle Michala to musí být, jak se vyjádřil odborně "hyba". Je ovšem rozdíl mezi cementem a baletkami, protože baletky asi nelze dávat do míchačky. Z toho důvodu volila Krychle odlehčený balet, což označil Michal jako první moment. Jako druhý moment odlišující balet v Krychli označil Michal Knébl postavu Kecala. Kecál má za úkol provázet diváky, aby vůbec věděli, o co na scéně vlastně jde.

Po úvodním slovu **Michala Knébla**, který se rázem a bez převleku změnil v Kecala, začalo představení baletu ***Kachní jezero aneb Kačák***. Do tónu kytary Matěje

Milan Dvořák

foto: Tomáš Pohl ©

Raka zněly i tóny houslí v rukou mistra Knébla, vzdáleně připomínající hudbu Petra Iljiče Čajkovského, ale třeba se mýlím.

Děj baletu byl velmi složitý, ale za zmínku stojí především obsazení rolí. Namísto očekávaného Milana Jablonského, který se omluvil, patrně z důvodu jiného baletního vystoupení, se role prince obětavě ujal **Jirka Hrdina**. Tento počín oceňuji, protože se tak stalo prakticky pár dnů před volbami a Jirka jasně sahá jako guvernér Balbínovy poetické strany po křesle premiéra.

Role černé princezny byla obsazena **Frantou Vlčkem** v rázovitém černém a těsném baletním trikotu s červenou čelenkou na hlavě. Roli čarodějnice převzala k nepoznání maskovaná

Zuzka Dumková

a bílá princezna byla mistrovsky zahrána

Petrem Sedláčkem

.

Aby zase Milan Jablonský nevyčítal, že v reportáži z Krychle vše podrobně popíši a nikdo pak

nechce přijít, když si vše přečte, budu tentokrát stručný. Vyzdvihnu jen revoluční momenty představení. Vedle avizovaného tance čarodějnice s motorovou pilou mě zaujala zejména scéna umírání princezny vyrazující cosi jako "káč, káč či áč áč", což samo o sobě baletní revolucí není. Revoluční však bylo podání zapálené cigarety Kecalem a poté i půllitru piva. Po vypití piva bílá princezna prstem naznačovala směrem k princovi Jiřímu třetí přání, které jí bylo vyplněno, ale až po stažení opony.

Po folkové opeře jsme tedy byli svědky dalšího uměleckého počínu v Krychli a nelze než autorovi Michalu Knéblovovi a jeho kolektivu poděkovat.

Po bouři smíchu zůstal na jevišti **Jan Matěj Rak** a vzpomněl na svou lásku - Jaroslava Ježka, jehož stoleté výročí narození si letos připomínáme. Matěj Rak je kytarový kouzelník, což pro diváky a čtenáře není novinka. A tak zněl Strejč
ek hlad

Bugatti step

a další nesmrtelné melodie. Jediné, co Matěj památce Ježka vytýká je, že fandil Spartě, ale tuhle výtku nechť si každý přebere sám. Mně zase tak moc uvedená vlastnost Jaroslava Ježka nevadí, zejména při památce mého táty, který by za ten klub duši vypustil.

Konec večera patřil opět Frantovi Vlčkovi, který si k pár písničkám přizval i svého syna Martina. Jejich hlasy zněly nádherně sladě a myslím, že v případě natáčení desky (kéž by to už bylo !!!) by František Martina měl přizvat. Do té doby bych uvítal více společných vystoupení.

Jako poděkování Milanu Dvořákovi, který před vystoupením Františka Vlčka přidal již zmíněnou píseň Alexandra Galice, zazpíval Franta několik svých písní s texty Milana Dvořáka. Nepočítal jsem, kolik písní Franta v závěru večera zazpíval. Vydržel bych je poslouchat hodně dlouho, ale čas určený pro květnovou Krychli se nejen navršil, ale i přes Frantovu snahu "osekat", byl překročen.

Ten večer, plný osobností a i kamarádské spolupráce, řadím k tomu nejlepšímu, co jsem v Krychli viděl.

V červnu je Krychle tradičně Krychle ve stylu Best of, tak přijďte, myslím, že jako vždy začíná o

Kulturní revoluce si říká Kacák

Napsal uživatel Tomáš Pohl

Čtvrtek, 01 Červen 2006 04:00

hodinu dříve, tedy už v sedm, aby se na všechny dostalo.